

Latweefchu Awises.

Nr. 7.

Zettortdeenâ 18. Webruari.

1860.

Awifchu-sinnas.

Behterburga. Schebligais Kungs un Keisers wiffu Zensuri jeb grahmatu teefas pah-taisjiss. Zensures augstala waldischana irr Beh-terburgâ; bes tam wehl buhs 6 Zensures Kommitetes: Behterburgâ, Maskawâ, Mihgâ, Wilnâ, Kiewâ un Odeffâ. Mihgâ pee schihs teefas peederr 4 Zensures kungi un weens palihgs. Lehrpatê un Behwalê irr ihpatê Zensures kungs. Latweefchu un Jggauunu grahmataâ tohp zensiretas (wahrluhkotas un teefatas) Lehrpatê no ta kunga, kas tur Latweefchu un Jggauunu wallodu studenteem mahja. — Awises tai pilfatâ, kur winnas tohp drukkatas. Pawiffam irr 85, kas darbojabs ar Zensures jeb grahmatu un rakstu pahrluhkoshanas jeb teefas ammatu un tas maksâ Krohnim 165,140 rubl. sudr.

Tiwilifê, winnupus Kaukasus, 20tâ Januari pufszejel astonds walkarâ pilfahnteeke mannijschi, ka appatsch winnu kahjahm semme trihz un daschi arri dsirdejusch, ka ruhj celsch semmes kâ pehrkons, kas wehl tahtu. Lai Deews flawehts, ka muhsu mihtâ semmitê neneeka ne sinnam no tahdahm bai-lem, kâ tais isflawetâs siltâs un baggatâs semmês.

Italia. Sardinjeru Behninsch atkal weffels un ar leelu stahti eegahjis sawas jaunâs semmes Lombardias galwas-pilfatâ Mailantê, kur laudis ar warren leelu preeku un pagohdinashanu winnu usnehmusch. Turprettim Sawojas un Nizzas Gubernements laudis behdigi, ka winnas semmiti (kas paschôs leelôs Alpu kalnôs pee Sprantschu rohbescheem — skattees Giropas lantfahrte) gribb Napoleons panemt, un ka Sardinjerim ta buhschoht janodohd Sprantscheem. Laudis gan sawu Sardinjeru Behninu, gan arri Napoleonu wiffadi luhgusch un isteikusch, lai tâ ne darra, arri zitti waldineeki

to gan ne gribb, bet tâ rahdahs, ka notiks gan, jo fakka ir Gulenderis to taggad gribboht wehleht, ja Sardinjeris wiffu Widdus-Italiu peedabbuschoht klast pee sawas walsts un ar to buhs palizzis par leelu stipru Behninu Italiâ. Lai nu Gistreikeris, Pahwests un Neapeles Behninsch to gan gribb leegt, tad redsams, ka Sardinjeris Widdus-Italiu gan peedabbuhs, lai nu buhtu ar labbu jeb ar karru. Jo us karru Italia taisfahs, kâ rahdahs, wiffas Italias walstis woi nu ar jeb prett Sardinjeri. Arri Spranzis sawu karraspehku wairodams wairo, ko tâ nolizzis Mailantes daktâ, ka ar to, ja gribb un waijaga, tuhda warr uskrist un sawaldiht woi nu Gistreikerus Wenezia, woi Italeschus Widdus-Italiâ, woi arri Sardinjerim, ja schee ne gribb pa prahtam darriht, woi arri scheem tuhda warr paligâ peeskreet, ja Neapeles jeb Gistreikeru spehls Widdus-Italiai uskristu wirsû. Wiffa pasaulê skattabs un gaida, kas tur buhs; jo tâ tas ilgi ne warr palikt, kâ taggad irr. — Pa tam Pahwests arween wehl turrabs stipri prettim Napoleona padohmam, (lai sawu semmi Italescheem atdohd), un winnam gruhts darbs ar Kattokeem un winnu augsteem biskapeem, kas sawai galwai, Pahwestam, ar wahrdeem un raksteem wiffadi eet palihgâ un paleek nemeerigi. Schi leeta tâ sawuhl, ka Napoleons atkal ar to darbojotees, Parisê sa-azinah to 5 leelu waldineeku weetneelus, kas lai farunnajahs, kâ scho leetu warretu ar labbu iswad-diht. Woi schee us to nu sanahls jeb ne — to taggad wehl ne warr sinnahht. Jebchu tâ nu gan wiffi us Italiu skattabs, tad atkal zittas Wahzsemmes Awises no tam ween runna, ka Napoleona prahts ihsti stahwoht us to, Wahzsemneekeem un Bruhscheem panemt to semmes-gabbalu, no Sprantschu rohbescheem lihds Keines uppei un tadeht

mahza, lai wiſſi Bahzsemmes walſti jelle fa-ect weenâ prahtâ un pee laika taiſahs Napoleonam prettim turretees, kas Bruhscheem uskrittischohht. Arri Bruhsis ſawu karra-ſpehku taggad wiſſadi pahrtaiſa un ar jaunahm jahtneeku regimentehm wairo.

Uwrika. Generals O'donnels ſataiſa wiſſu, ka wehl ilgati ar Marokkeſcheem warretu karroht, un laudis Spanijâ nu palikkuſchi luſtigi us ſcho karru. Generals grîbboht Tetuanâ atſtaht 10 tuhſt. ſaldatus un ar ſawu leelo ſpehku dohtees us Tangeras pilſatu (ſkattees Uwrikas lantfahrte, ohtrâ Gibraltares lanahla puſſe), to panemt un tâ ſchihs jubras-zekka deenas-widdus puſſi Uwrikâ Spanjeru rohkas dabubht, kas Gulendereem nu neubht ne patiktu, jo Gibraltare cetaiſijufchees tee lihds ſchim bijuſchi ſchi jubras ſchaura zekka weenigeo waldineeki. Tandehht Gulenderi Marokkeſchus ſlubbinâ us meeru, un Marokkas Keiſers ſawus weetneekus jaw effohht no-ſuhthijs meeru derreht ar O'Donnelli, bet ſchis teizis: to ne ſpehjoht darriht; meeru lai meſſejoht pee paſchas Kehnineenes. Tai leelâ kauſchanâhs pee Tetuanas brangi turrejuſchees gan ar bajonetti, gan ar ſaweem leeleem-gabbaleem tohs tâ faſchahwuſchi, ka leelâ eenaidneeku pulks krittis, 3 pulwera magasihnes zaur uggunigahm lohdehm gaisâ faſprahguſchas un Marokkeſchi aplam pahrbihjuſchees nu behguſchi ar leelu behgſchannu.

Italia. No Mailantes rakſta Augsburgas Awisēs, ka Sardinia un Widdus-Italiâ taiſohht wiſſu us karru ar Giſtreikereem, kurreem grîbboht Wenezju panemt, un tad wiſſu Wiſch- un Widdus-Italiu ar Sardinjeru walſti ſaweenohht. Wiſſas karruleetas un regimentes wairojoht un ſtiprinajoht, un arri pee teem 50 tuhſt. Sprantschu ſaldateem, kas no iſgahjuſcha gadda karru tur wehl palikkuſchi, peenahkoht arween wehl wairak Sprantschu klahht. Rakſta, ka par pahri deenu 24 dampfluggi Genuâ effohht atnahkuſchi un atwedduſchi Sprantschu ſaldatus Swahweeſchus, un 16 batterijas leelu-gabbalu. Turprettim atkal rakſta, ka Giſtreikeris apſtiprinajahs Wenezias dalkâ pee Beſchjeras ſtipra pilſata taiſohht wehl 4 krepoſtus, Mantuas ſtiprâ pilſatâ 64 leelas jaunâs mohdes leelus-gabbalus

atweddis un to wezzu dſeſes leelu-gabbalu weetâ leekoht maſtigus no Bronſes. Giſtreikeri arri Wenezjâ pulks kauſchu, kas rahdahs buht dumpineeki, ſanemmoht un zeetumōs leekoht. Atkal Bahweſtam ſleppen noſuhthohht Giſtreikeru nekruhschus, kas Rohmâ tad par Keemeru ſaldateem tohpoht iſtaifiti. Rohmâ pilſatneeki nemeerigi, Sardinjerim labpraht grîbbetu peeturtees un us dumpi gattami, bet Sprantschu Generals, kas ar ſawu karra-ſpehku Rohmâ ſtahw, tohs ar warru un ſpehku ſtipri ſawalwa, ka meerâ japaleek. Ir Neapelē laudis luhko us Sardinjeri, arri labpraht grîbbetu peeturtees pee teem zitteem Italeeſcheem, bet tohp ſawalditi. Tâ rahdahs, ka Bahweſt ar Neapeles Kehniu un Giſtreikeri weenâ prahtâ un taiſahs tam nemeeram Italiâ ar warru prettim turretees. Lai Deewōs Kungs to leetu ſchegliki wadda ar ſawu ſtipru rohku. — 3.

Gulante. Zil pabrihku buhſchana un maſchinu taiſichana arween wairak us preekſchu eet, warr arri no ta leela ahmara redſeht, ko neſenu kahds meisters Jaun-Keſteles pilſatâ Gulantē, Bulwiſches pilſatâ leel-gabbalu pabrihkim nokalliis. Wiſch irr pee 8000 mahzinahm gruhts. Dampa (t. i. garcainu) ſpehks winnu zilla leelâ dſeſes truhbâ, kas pee 12000 mahrz. well; ta ſakta us kuru wiſch kriht, no dſeſes un tehrauta taiſita, well pee 42,000 mahz. Pee tam ta leeta til ſkunſtigi eerikteta, ka ar to paſchu ahmaru, ar ko wiſſu leelo dſeſes gabbalu plakkannu warr fiſt, ir reekſtus warr dauſiht heſ kohdela faſchkeechanaſ, un tâ grîbb, no 6 lihds 300 fitteenus weenâ minutē fiſt. — c.

Behterburgas Awisēs rakſta, ka tas leelais maſchinu meisteris Sahrubins jaunu pſaujamo maſchini taiſijis. Schi maſchine iſſkattotees kâ kahda kerra; un ar to tohpoht ta labbibu ne ween no-ſplanta, bet arri tuhdaſ fagrahbta un maſōs kuhlſchōs faſeeta. Ar ſcho maſchini warroht weens weenigs zilweks kaut kuru labbibu ſemmi jo ſemmi plant.

Sprantschu ſemmē Kales pilſatâ bij teeſahm tahda leeta jateeſa, kas lihds ſchim wehl ne-

mas naw dsirdeta. Gaspascha wihrischku brahnäs isgehrbusees isgahje sawam lungam, lam jaktzjeddele (sihme) bija, libds us jakti. Mescha-fargš fchohs fastappis, atnehme gaspaschai plinti, — jo prohtams tai ne bij jaktz-jeddele, — un apsfuhdseja winnu wehl pee teefas. Atwokats to leetu gan tā wandija un israhdiya, ka gaspaschai waijagoht plinti atdoht, jo wihrs un feewa effoht weens un tamdeht arri abbeem tik weenas jaktz-jeddeles waijagoht, bet teefa spreede, ka mescha fargš warroht gaspaschas plinti patureht, un gaspaschai wehl effoht strahpe jamalka, jo jaktz-jeddele ne effoht rakšita laulatam pahrim, bet tikkai weena m gehgerim. Tā tad jaunas mohdes gehgerim isgahje deesgan flitti.

J. R.

Behterburga. Waldischana kahdai Schidubedribai iswehsejusi leelu-gabbalu un plintu lohdes pee Sewastopeles un Inkermannes (Krimmē), kuras pagahjuschā kara semmē sashautas, israkt. Schi beedriba dabbuschoht 10 prazentes no tahs israktu lohdu wehrtibas. Ar to zittu naudu buhschoht pee Inkermannes tanni weetā, kur kara dauds Kreewi krittufchi, basnizu buhweht. No teem kuggeem, kas pee Sewastopeles kara laikā nogremdeti tappufchi, kahda Amerikaneru beedriba jaw 30 iswilkuše no juhras dibbena ahra, tā kā ohitā warr atkal kuggi eet. Sewastopelē effoht basnizas un kapsehtas atkal fataistās, bet tahs zittas ehlas, kā ir Malakomas tohrnis, wehl druppās.

Reifenbafē (Schlesjeru semmē) nesenn kahds besdeewigs zilweks eemettis leelu pulku sehwekkohzianu alkā. Diwi zilwefi, kas no alkas uhdeni bij dsehrufchi, effoht nomirufchi. Waijag fargatees, kā ne eekristu sehwekkohzini ehdamās leetās. — Id.

Bar Latweeschu rakšteem.

„Zit pulkstens?“ prassiju weenreis, sweschā weetā natti pahrgullejis, istabas meitai, kas no rihta mannim ugguni eenesse. „Do labbi jums ne pateifschu,“ atbildeja fchi. „Mums gan ir diwi pulksteni; bet weens sitt, ohtrs rahda; tai widdū ne warri gudrs tapt.“ Schis notikkums mannim daudsreis prahitā schaujahs, muhsu Latweeschu rak-

štōs eeflattotees. Weens raksta kahdu wahrdu schā, ohtrs zittadi. Tai widdū wiswairak muhsu fsholas behrūt, kas jau wehl paschi ne gudro, kā kufsch wahrds rakstams, bet wairak us ohtru rakšteem flattahs, ne warr gudri tapt. To peerahdischu pee weena ohtra wahrda, zif mannim tē ahtrumā pee prahita peekriht. Ne, zittōs rakštōs lassu „pilsfehtha,“ zittōs „pilsfats,“ zittōs wehl „pilsfats.“ Kurreem tad nu buhs ta taisniba? Tē nu, jebfchu pats arween mehdsu rakstih „pilsfats“ jeb „pilsfats,“ labprahtschkeetu, kā gan ihsti buhtu jaraksta „pilsfehtha,“ probti mahju bunts, kas ap kahdu pilli salikkahs, pillei kā par fehtu palikka, kā jau gan wiffi pilsfati eefahkumā zehluschees. Turpretim atkal wezzais Stenders, kam gan affas auhs bijuschas pee fadsirdechanas, kā Latweeschu runna, raksta pilsfats; un ir es zaur wiffu Kursemmi ne esmu aplam dsirdejis zittadi runnajam. Tad atkal zitti raksta: „Schim fainneekam labba grunte;“ zitti atkal: „Schim fainneekam labs grunts.“ Wezzais Stenders schirr „grunte“ un „grunts,“ un fakka: grunte effoht pundaments, un grunts effoht drumas un plawas. Kurram tad nu ta taisniba? Mannim rahdahs, kā ir no pundamenta runnajoht, ir no drumahm un plawahm waidsetu weenadi fazzih „grunts;“ jo Latweeschu scho wahrdu turr no Wahzeem, un tas Wahzu wahrds „Grund“ irr wihrischku kahrtas wahrds un apteiz ir pundamentu, ir druwu. — Wehl atkal: Kā buhs rakstih, woi „nabbags, ubbags,“ woi „nabags, ubags?“ Es labprahts rakstu ar weenu b. Tē nu sunnams turru dauds prettineeku, wezzo Stenderu un gandrihs wiffus lihdschinnigus rakstitajus. Bet azzim redsoht fchee wahrdi irr tee paschi wahrdi, kas taggad Kreewu wallodā flann „naboschnui, uboschnui,“ un apteiz tahda, kam zitta zerriba naw kā ween us Deewu. — Wehl beidsiht minneschu: Zits raksta „drikke, drikkeht,“ zits „druks, drukfahht.“ Dohmasu, kā scheem taisniba, kad schim wahrdam to Wahzu fakni eewehro u. t. j. pr. Bet ko tas wifs lihdi. Es schkeetu tā, tewim rahdahs tā, winsch atkal wehl dohma zittadi; un tai widdū — kā raibums, tā raibums. Kālabbad ne war-

retum fa-eet weenâ weetâ? Es jau tuhliht buhtu gattawâ tâ rakfihht, kâ ta leela pufse gribb, kad abba tillkai tahs leelas pufses gribbeschanu warretu dabbuht sinnaht. Warr buht, ka tas warretu no-tikt us tahdu wihsî, ka katris, kas woi Latweeschu Awisès, woi mahjas weesi gribb kahdus rakstus eelikt, reisè ar ihseem wahrdeem padurtu, kâ wianam rahdahs, ka buhtu jaraksta, woi pilsehta, woi pilsefats, woi grunte, woi grunts, woi nabbags, woi nabags, woi drikkeht, woi drukkagt u. t. j. pr. To Awischu apgahdataji tad atkal pâr kahdeem laiskeem warretu kahdas lappas gallâ ar ihseem wahrdeem peeminneht, ka tik un tik rakstijaji gribb lai raksta tâ, tik un tik atkal tâ! — Bet sinnamâ gruhta leeta, dauds galwas weenâ zeppurè faruhmiht. Mahdahs; ka pasalei tiht, ka weens sitt un ohts rahda, — kad arri tai widdû — gudrs ne warri tapt.

—e.

Smeehtu stahstinsch.

Gehgeris, kam ne bij gaischas azziè, woi reibulis galwâ klapper-jakti stahweja sawâ noliktâ weeta. Tè islezz sakkis, aptuppahs un klausahs us to dumpi, kas pakkatâ. Gehgeris to eeraudsijs, mett ar rohlu un sauz: „Sehn! tezz pee mallas, ka ne tohpi fahchauts.“ Sakkis sabihjees, nolezz prohjam un gehgeris paleef gaidoht, woi tad nekahds sakkis ne islehts. Dsiuneju puika tahs pehdas atraddis, eet pa tahm swilpodams, kamehr tas us to weetu nahf, kur sakkis bij aptuppejees, eerauga to gehgeri un sakkis: „Kapeh; juhs to sakkis ne effat schahwuschi, kas tè bij apsehdees?“ Gehgeris eesauzahs: „Al tas blehdis manni peekrahpis! man liffahs buht weens no jumâ sehneem, un es tam ussazgu, lai eet prohjam, ka to ne noschauj.

F—d—g.

S i n n a.

Zannas lantfahrtes.

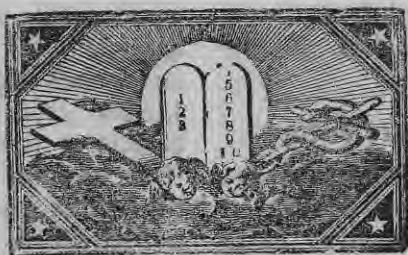
Awirikas un Australias lantfahrtes, abbas, libds ar faules un winnas gahju-swaigsnu bildehm, us weenu lappu lohpa drukkatas, taggad irr dabbujamas par 20 kap. judr. n. Nihgâ pee Minus kunga un Selgawâ Awischu nammâ un pee Schulza mahzitaja. Turpat arri wehl tahs Ciropas, Asia, Amerika un Kanââna s lantfahrtes un wianu isstahstinschanaas, par to paschu maffu, kâ libds schim, dabbujamas. Sfaidras sinas par tahm jounahm lantfahrtehm dohsim zittâ lappâ. Schulz.

Rabbibas un prezzu firgus Nihgâ tai 13. Webruar un Ceepajâ tai 6. Webruar 1860 gaddâ

M a f f a j a p a r:	Nihgâ.		Ceepajâ.		M a f f a j a p a r:	Nihgâ.		Ceepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
$\frac{1}{3}$ Eschetw. (1 puhru) rudsu 160 libdi	1	75	1	80	$\frac{1}{2}$ puddu (20 mahrz.) dselles . . .	—	85	1	—
$\frac{1}{3}$ " (1 ") kweeschu 250 —	2	55	2	70	$\frac{1}{2}$ " (20 ") tabaka . . .	1	—	1	30
$\frac{1}{3}$ " (1 ") meeschu 150 —	1	60	1	70	$\frac{1}{2}$ " (20 ") schibtu appinu	2	60	2	30
$\frac{1}{3}$ " (1 ") ausu . 100 —	1	10	1	—	$\frac{1}{2}$ " (20 ") schab. zubtu galk.	2	60	2	—
$\frac{1}{3}$ " (1 ") stenu 150 —	1	60	2	30	$\frac{1}{2}$ " (20 ") frohna linnu	2	20	2	—
$\frac{1}{3}$ " (1 ") rupju rudsu mist.	1	60	1	75	$\frac{1}{2}$ " (20 ") brakka linnu	1	—	1	20
$\frac{1}{3}$ " (1 ") bihdelet. 225 —	2	30	2	50	1 muzzu linnu sehflu . . . 500 libds	6	—	5	—
$\frac{1}{3}$ " (1 ") " kweeschu mit.	3	60	3	—	1 " filku . . . 10 —	10	50	10	50
$\frac{1}{3}$ " (1 ") meeschu putrim.	2	40	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	4	50
10 puddu (1 birkawu) feena . 300	3	50	4	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	50
$\frac{1}{2}$ " (20 mahrz.) sweesta 370 —	4	—	4	—	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	50

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas malbischanas pufses: Collegienrath G. Blaesè, Zensor. Selgawâ, tai 16. Webruar 1860.
No. 26.

Jaunas sinnas.

Zelgawā 25tā Merzi par Vestenes un Strutteles mahzitaju tappe eefwehtihis, nelaika Dohbeles prahwesta un Vestenes mahzitaja dehls **Judriks Kupffers**. Lai sw. Gars schim jaunam strahdi neekam palihdsi sawa Kunga wihna kolnā uštizzigdarbotees un labbus auglūs tam Kungam isaudsi-naht.

Rihga. 6tā Webruara nakst laupitaji celausfuchees Ahdaschu basnizā un isfagguschi 2 leelūs missina krohna-lukterūs; 8tā Webruari Katla Kalna basnizā krohna lukteri un Kristus krusa bildi, un 12tā Webruari Rihgas Mahrtina basnizā krohna lukteri isfagguschi, kas 300 rubl. maksā. Ko tahdi besdeewigi Deewa sw. namma saimotaji ar tahdu leelu grehka darbu gan zerre nopelniht?!
E—3.

Bezū Widsemneeku eka-deewi.

Par Romowi un par swehtu Kriwi jau tahdi wahrdi irr peeminni, bet lai nu tohs stahstūs jo gaischi saprast warretu, tad lai par scho leetu drufzin plaschaki runnaju.

Schi swehta Romowe bij ne tahk no Alles uppes usbuhweta, tur, kur taggad Schippenbeil stahw. Us plaschas salkas plawas stahweja kohti wezs, augsts un salkodams ohsols, kas to deeweeku basniza un altaris bij, un appalsch ta kohka sarreem bij to trihs augstaku deewu bildeš pakahrtas. Tee leelafee deewi bij Behrkons, Potrimps un Bilols. Behrkons bij par spehzigu wiheru nosihmehts, ar uggunigu gihmi, ar melnu struppu bahrsdu, un ap winna galwu bij starri woi leefmas mahletas. Winsch bij faules, gaismas un to uggunigu gaisaleetu deeweeklis; pehrkons bij winna walloda. Behrkonomam degge muhschigs ugguns. Ja schis ugguns

zaur preestera wainu isdsiffe, tad no jauna eededsinaja, bet to wainigu preesteri par scha grehka silihdsinaschanu uppureja. Swehtitas zuktas un abschus, kuren affinis us ohsola saknehm lehje, tikke Behrkonomam par patilfschanas uppureem uppureti, daschureis arri zilweki. Potrimps tikke nosihmehts par preezigu jaunekli, kas bij puschkohts ar krohneem no labbibas wahrpahm un ar salkahm lappahm. Winsch bij tas amoschu, uppu un lectus deeweekti, tas dewejs wissu augtu, tihrumu un augtu-fargs, tas aiesstahwetajs karralauka. Par uppuri degge labbibas kohpas; tahdā pohdā appalsch wahrpahm winnam weenu tischuhflu ar peenu barroja; daschureis winnam arri zilwekus, wissuwairat masus behrunus uppureja. Bilols tikke par firmgalwi nosihmehts, ar bahlu gihmi, balteem matteem un galwas-sprahdsi. Winsch bij mehnefs, mirruschu un pasufchanas Deews. Preeksch winna degge weena swezze, un lihdsaks tai swezzei stahweja mirronu galwa. No ta swehta ohsola sarreem karrajahs wissur preekschakarrami auti, un ais scheem bij ta swehta weeta, kur til preesteri drihksteja ee-eet. Kad bahrgs pehrkons bij, tad tee masakee preesteri to Kriwu us saweem plezzeem turredami, pee ohsola peeneffe. Pee latra pehrkona spehreena Kriwe paklannijahs, tee laudis kritte us sawu waigu pee semmes un sauze: „Deews Behrkons, apscheloojees pah mums!“ Nokolantu uppuruswehru affininim un eelschahm un no zittahm tahdahm simehm dabbuta Kriwe sawu deeweeku prahtu sinnaht. Aplahrt to wezū Romowi bij weens swehts meschs, kurrā neweenu kohku ne drihksteja zirft, ne weenu saufu un nokaltuschu sarru nonemt, ne weenu swehru schaut, un nekahds sweschais tahdā meschā ne drihksteja sawu kahju spert. Bes scheem trim leeleem deeweem Latweefchi wehl dauds masaku

elka-deewu peeluhdse, fà: auka-behrlons, swaig-
stiks, bangaputtiis, gardatis, pehrdotajs, puschko-
tajs un dauds zitti.

• **Meinards, pirmais Widsemmes bisfaps.**

Kad nu mihteem lassitajeem ihsumâ tahs sianas
par Widsemneekeem esmu dewis, tad luhdsu, lai
nu atkal atpakkat greefchahs us Meinardu, us to
wihru, kas pirmais Widsemme sawu kahju spehriis.
Tobrihd Lihbeefchi jau appalsch Polozkas Mehuina,
Wladimira waldischanas stahweja, un tadeht
Meinards to par labbu turreja, ka winsch Wladi-
miru luhdse, lai winnam palaujoht Widsemme kri-
stigu tizzibu mohziht. Wladimirs to labpraht pa-
lahwe un wehl Meinardu ar baggatahm dahwanahm
apfchinkojo. Ta pirma weeta fur Meinards sawu
swehtu darbu sahze strahdaht, bij Ikschkelle;
dwi no ta zeema wezzajeem, Iho un Wiezo bij
tee pirnee, kas liklahs kristitees; dauds zitti darrija
pehz winnu preefchsimes. Ar to jaunu atgreesku
un zittu lauschu paligu sahze Meinards to pirmo
Widsemmes basnizu Ikschkelle ustaisiht. Nahlamâ
seemâ isphostija Leischi to semmi un aiswedde dauds
Lihbeefchus lihds ar fewim. Meinards to dsirdesje,
fapulzinaja wiffus sawus beedrus, nostahjajs kah-
dâ meshâ, fur Leischeem bij zauri ja-eet, uskritte
winneem un atnehme wiffu laupijumu no winnu
rohlahm. Schis drohschais darbs palihdseja wai-
rak ne fâ spreddikis un wiffa mahziba. Dauds no
fanemteem Leischeem liklahs Ikschkelle un Sallas-
pilli kristitees. Meinards nu saweem jauneem drau-
gem to padohmu dewe, ja winni likfchoht kristi-
tees, tad schis scheem tahdu mahju buhweschoht,
fur tee prett saweem eenaidneekeem warroht drohschi
buhht. Tee jauni kristiti tahdu padohmu labpraht
peenehme un 1187tâ gaddâ sahze to jaunu pilli
Ikschkelli buhweht. Nahlamâ gaddâ likfe Mein-
ards arri Sallaspilli weenu pilli un basnizu ustai-
siht. Wehl ta ohtra basniza ne bij pabeigta buh-
weht, tad jau Meinards par Widsemmes bisfapu
tikfe eezelts.

No Breemes pilsahta Meinards fewim weenu
muhli Didriki wahrda, bij lihds weddis, un kad
tee Latweefchi, kas Turraides aprinki dsihwoja,
arri wehlejahs kristitees un weenu pilli kahroja, tad

winsch suhtija Didriki us Turraidi. Didriks schê
nonahzis, kristija dauds lauschu un pats winsch
arri semmes-gabbalu Turraide mantoja. Bet kad
1189tâ gaddâ breefsmigs leetus Lihbeefchu sehjas
un druwâs isphostija un Didrika tihrumâs ne-ap-
fshahdehts palikke, tad schê leclu dumpi prett Did-
riki zehle un winnu gribbeja uppureht teem saduf-
moteem elka-deeweem. Bet papreefch winneem
to deewu prahts bij jawaiza. Baltam sirgam
waijadseja to deewu prahtu pasluddinaht. Didri-
kim par laimi sirgs to labbu kahju papreefch us
semmes spehre, un tâ tad Didriks pee dsihwibas
palikke.

No ta laika kad Meinards par Widsemmes bi-
fkapu bij eezelts un taggad no Widsemneekeem arri
dohschanas prassija, schê zehle tahdu dumpi, ka
Meinardam pascham us Wahsemmi bij ja-eet un
tur palihdsiba jamefle. Lihbeefchi winna padohmu
nomannijuschî, winnu luhdse pasemmigi teem pee-
doht un apfohlja ustizzigi pee kristigas tizzibas
palikt. Meinards pallaufija winnu luhgschanu un
ne gahje wairs us Wahsemmi; winsch tik tohs
kaupmannus lihds Daugawai pawaddija un atgree-
sehs us Sallaspilli. Schê winsch ar kaunu un
apsmecklu tikfe fanemts un wiffi Lihbeefchi bij no-
dohmajuschî winnu nokaut. Tadeht winsch behdse
us Ikschkelles pilli un no turrenes winsch gribbeja
pa Iggauunu semmi us Wahsemmi behgt. Lihbee-
fchi winna padohmu mannidami, norunnaja sa-
wâ starpâ winnam Iggauuds peepefchi usbrukt un
winnu nokaut; bet kahds wihrs no Turraides,
wahrda Anno, darrija Meinardam Lihbeefchu pa-
dohmu sinnamu. Meinards nu pats palikke Iksch-
kelles pilli un suhtija to muhli Didriki us Rohmu,
lai tas no Pahwesta palihdsibas isluhgtohs. Di-
driks tik ar seelahm mohlahm no Lihbeefchu pakkat-
dsihfchanahs isbehdse un Pahwestam to sinnu par
Widsemmi noneffe. Pahwests pawehleja, lai tohs
kristitus no kristigas tizzibas ne atlaischoht, bet lai
winnus pee tahs paschas ar warru peespeeschoht;
grehku-peedohschanu winsch wiffeem teem fohlja,
kas prett Widsemneekeem karrâ gahje. Ta palih-
dsiba, fo Pahwests bij apfohljis, ne nahje wis.
Pehz scha dumpa un nemeera Meinards wehl ilgus
gaddus dsihwoja, bet kad winsch sawu nahwes-

stundinu mannijsa, tad šapulzinaja wissus Lihbeeschu wezzajus un prašija, woi tee wehl kahdu bislapu winna weetā gribboht? Wissi wezzaji ar sagrahb-tahm sirdim atbildeja: „Ja, mehs gribbam bislapu, mehs gribbam tehwu.“ Ne ilgi pehz tam, Meinards sawu garru ielaidis, nomirre.

R. U.

Dinurgas Lutteru draudse.

No wissahm Lutteru draudsehm, kas pa leelo Kreemu walsti iškaisnatas, irraid Krihburgas un Dinaburgas draudses eefsch Witebskas Gubernijas, Kursemmes draudsehm wistumakas, un arriđsan tahs weenigas, kas peedert pee weena no teem 7 Kursemmes prahwesteem, pee Sehlēpils prahwesta. Krihburgas draudse irr jo leela Latweeschu draudse un zaur neko ne iēškirrahs no Kursemmes draudsehm, kā ween zaur to, ka tee draudses lohžekti wehl dšimts laudis irraid. Bet Dinaburgas draudse wiss zittadi irr; tamdeht Uw. lassitajeem pariks, sinnas no schahs draudses dabuht. Dinaburgas draudse irr lohiti jauna draudse; jo lihds kahdeem 25 gaddeem atpakkat masais Wahzeeschu pulzinšch, kas Dinaburgā bij apmettees, wehl no Witebskas Gubernias mahzitajeem tappe gannibts; bet kad Dinaburgā sahze kreposti jeb zee-tu pilstatu taišiht, un jaw wairak Wahzeeschi, kā jaw tee mehds uēmestees pa wissu pasauli, ammatneeki un kaupmanni us Dinaburgu dewahs, tur sawu maiši pelniht, un arri starp teem kaxra-spehkeem, kas kreposti tohp turreki, Wahzeeschi gaddijahs, — tad tee wairs ne bij ar meeru, ka Witebskas Gubernias mahzitajs 1 woi 2 reišes par gaddu tohs apmekleja, bet wehlejahs sawu pašchu mahzitaju dabuht, kā arriđsan teem Pohleem un Kreeweem sawi mahzitaji irraid. Kad nelaika Keisers Nikolais 1843tā gaddā Dinaburgā bij abrauzis, tad weens no teem Dinaburgas eedšiwotajeem, jindutaištajs Tobias Diwellš, Keisera rohkā nodewe luhgšchanas grahamu, lai zaur sawu shehlastibu Lutturēescheem mahzitaju ezejtu, kas winnus un winnu behrnus eefsch wissahm kristigahm mahzibahm mahzitu un us Kristus zelkeem greestu. Keisers tahdu luhgšchanu shehligi klausija un pawehleja teem mahzitaju ezejt, kas tappe no-

sauktš par Divisiones mahzitaju. Paščā kreposti kahda Krohna namma wirsaka tahschē tappe eefaiti mahzitajam un kesterim mahjokti, un teem blakam leela sahla par basnizu pahrtaišhta. Masas ehrgelites, kanzele, altaris ar flaištu bildi (Jesus eljes-dahrsā zeeis, no engela tohp eestiprinahs. Luth. 22, 43) basnizas benki un sudraba altara rihti no draudses lohžekkeem tappe dahwinati, tā kā Dinaburgas Lutteri, jebšchu teem leels Deewa nams ar augstu tohrni un skannigeem pulsteneem newaid, eefsch sawas gaischas un flaitas basnizinas ar preezigu un pateizigu sirdi warr kalpoht sawam Deewam un Pestitajam. Mahzitajam naw wis tahli ja-eet, jeb jabrauz us basnizu, bet zaur weenahm durwim no sawas istabas warr ee-eet sawas draudses starpā; arriđsan ar muishu, druwahm, ptawahm un tihromeem tam naw wis jayuhlejahs, bet tiklai no naudas jadšihwo, ko Keisers un draudse tam dohd. Tad nu gau laikulaikeem irr knappa pahrtišchana un wintch ne warr baggati dšihwoht bet kā peellahjahs kristigam mahzitajam, klussi un gaddigi jadšihwo, lai wianam un seewai un behrneem ne peetruht, un ja Deews wairo to behrnu skaitlu, tad tam zitta weeta jamele; tamdeht nu jaw treschais mahzitajs tē irraid. Zaur teem 25 gaddeem Lutteru draudse Dinaburgā gan drihs ohtru daku irr leelaka palikkuse, un ta basnizina wairs ne peeteel un leelos šwehtkōs til oplam pilna, ka ir preekschnamma wehl laudis speeschahs. Warr tizeht, ka zaur teem dšelles-zelkeem, ko taggad taisa un kas no wissahm mallahm Dinaburgā saskteen lohpa, Dinaburga zeltees par leelu pilstatu; tad warrbuht arriđsan Lutteru draudse spehku dabuhs, leelu flaištu Deewa nammu usbuhweht, kam ne buhs jastahw kreposti bet jaunā preekschpilstatā, kur tas leelakais lauschu pulks ušmettahs. Paščā Dinaburgā draudses skaitls warrbuht no 2 lihds 3 simteem, kad saldatus ne peerehkina; bet ihsti to ne mahlu spreest, jo ta draudse irr pahrtleku nepastahwiga; weens nahk, ohtrš eet, kā jaw jaunā pilstatā, kur dauds to, kas melle leelu baggatibu, un mas to, kas paleel ar meeru; meksedami laizigu barribu un ne to maiši tahs muhschigas dšiwofchanaš, tee nahk un eet, pee mahzitaja ne mas peetei-

fufchees. Bes pilfata Dinaburgas mahzitajam wehl jits darbs irr, jo no 1853fcha gadda wif-
leclais Dinaburgas aprinkis bes Krihbzburgas Dina-
burgas mahzitajam irr nodohs. Tur gan fem-
neeki irr Kattofi, bet winnu farpä iskaiſhts dſh-
wo arri leels pulziſch Wahzeefchu, kas us fehahdu
tahdu wihſi fawu maiſi peln, zitti irr ammatneeki,
zitti krohdſineeki, zitti arrendateri. No teem gan
zitti irr famaiſijufchees ar Pohkeem, apprezzejufchees
ar Kattofu feewahm, fawus behrnus eefſch Kattofu
tizibas kriſtijufchi un arri jaw paſchi fawä ſirdi
atſchajufchi fawu labbu Lutteru tizzibu; bet zitti
arri ſtipri turrahſ pee fawu tehnu tizzibas un no
ſirds preezajahſ, ja teem to miſho Deewa wahrdu
fluddina, jo us Dinaburgu tee retti tif ſpehſ ais-
braukt us baſnizu, 9 un wairak juhdes no Dina-
burgas dſhwodami. Tamdeht mahzitajam laiku
laifös jabrauſ zur aprinki, fawus draudies loh-
zeklus apmekleht, teem Deewa wahrdu paſluddi-
naht, tohs ar Jeſus meefu un affini meeloht, beh-
nus kriſtiht u. t. j. pr. Taggad 3 weetas aprinki
winſch turra Deewa kalpoſchann. Gr—r.

(Turplifam wairak).

Lahſtu wahrdu.

Kahds kohti baggats wihſs litte dakteru pee fe-
wis aizinahſ; jo bitte bij dſellonu gihmi eelaiduſi
un waigs no tam bij breeſmigi uſtuhzis un negan-
tigi fahpeja. Slimneeks laide fawäs leeläs fahpäs
no fawäs muttes lammaschanas un lahſtu wahrduſ
walkä un blaſhwe: „Daktera kungs, man breeſmigi
fahp, ta faſohdita bitte irr man ſtipri eedſchlufi,
woi juhs man ne warrat lihdeſht? „Gfeet tillai
meerigi,“ fazzija dakters, „drihs juhfu fahpes beig-
fees.“ Bet tomehr flimmais ne norimme lammaht
un lahdeht. Dakters ar fawu darbu apſtahje un to
pamahzija fazzidams: „Zums ne maſ ne wajaga
tif gauſchi waimanaht, ſlahde tif, ka bitte naw
fawu dſellonu iſtteni geldigä weeta eelaiduſi.“
Baggatais praſſija brihuidamees, kurra gan ta
derriga weeta buhtu. Ahriſte atbildeja: „Es buhtu
gribbejis, ka bitte juhfu mehles gallä buhtu eedſch-
luſi, lai ne warretu lammaht un lahdeht. Bag-
gatais aplaunejahſ un atſinne fawu grehku Apuſtu-
ka Zehkaba wahrduſ peeminneſdams: „Zaur to mehli
mehs flawejam Deewu to Zehwu un zaur to

mehs nolahdam tohs zilwekus, kas pehſ Deewa
gihmja irr darriti. No weenas paſchas muttes is-
eet ſwehtiſchana un nolahdeſchana. Tas ne pee-
flahjahſ manni brahti, tä notikt.“ (Zehk. gr. 3,
9. 10.).

Zaunas grahmataſ.

Rihgä driffketa pee Häckera lunga un turpat dab-
bujama par 20 kap. f. „**Bihſtaye zeppure.**“
Stahſts kas rahda, ka teefcham teefa tee wahrdu:
Kas us to Kungu pakaujähſ, kas ne pa ſmiltim
dibbinahſ.“

Scho grahmatu gan wehl ne eſſam dabbujufchi
redſeht, bet tizzam, ka muhſu mihtam wezzam
Latweeſchu draugu beedram Viententhalam labbi
buhſ iedwees itt derrigu grahmatinu farakſtiht.
Lai tas Kungs wiinna firmu galwinu wehl ilgi us-
turr un tai ſpehku dohd Latweeſcheem par labbu
darbotees.

Zelgawä pee Steffenhagen un dehla driffketa un
par 15 kap. f. pee wiſſeem grahmatu pahrdewejeem
dabbujama, (40 lappas labbä wahkä eefectas):

„Pafaules ſtahſtu-grahmatina.“

jeb tahdu leetu iſteikſchana, kas paſaulä pateefi no-
tikluſchas, un katram wehrä leekamas. Latweeſchu
ſkohlalm par labbu farakſtita no **Gibbeika**, Zelga-
was zeetuma ſkohlmeiſtera. Birma ſchkirra. Tee
ſtahſti preekſch Kriſtus peedſimſchanas.

Ru tillai scho grahmatinu dabbujufchi un zil
mehs eeflattidamees warrejuſchi lemt, tad ſkohl-
behrneem, kas pirmas ſinnas par pafaules ſtah-
ſteem gribb dabbuht, ſchi grahmatina buhs kohti
derriga. Leelaku un pilnigu pafaules ſtahſtu grah-
matu Latweeſchi dabbuhſ ſchinni gaddä. S—j.

Sluddinaſchana.

Wiſſadas uſtizamas priſchas dabſru fehllas, no
dabſrueeka lunga J. Henninga eefſch Niſputtes,
warr dabbuht pirkt: Leepajä pee kaupmanna lunga
Meier, Kuldigä pee kaupmanna lunga M. Lumin, Wents-
pille pee J. G. Zell lunga, Saldä tanni bohtè, fo Wir-
kau kungs turrejſ, Talfè pee Mahna lunga un Niſputte
pee kaupmanna lunga G. Wedner. Arridſan us wirs-
veeminneſcham weetahm warr apſteht un tiks pagahdati
tam, kas to gribb, wiſſadi dabſra kohti, un pukku
kruhmi, kã arri lahpoſtu un zittu faknu ſtahdi. 1

Dr i h w d r i k k e h t.

No jubrmasſas-gubernements augſtas walddſchanas puffes; Collegienrath G. Blaeſe, Jenſor. Zelgawä, tai 29. Merz 1860.

No. 52.

Uwifchu

Missiones

Nr. 7.

peeliffums.

FINNA S.

1860.

XXXVII. Bar Deewa walstibu pagann starpâ.

10. Madagaskares = falla.

(2)

(Stattees Nr. 6.)

Nu peepefchi ta waijaschana pilnâ spehka fahze plohfittees. Weens no teem wirfneekem atnahze Zanarimas pilfatâ pee paschas Aehnineenes un no tahs praffija schehpi, ka ar to warroht nodurtees; jo usgal ne warroht zeest to kaunu, ko tee kristiti darroht scha elkeem, neds arri to pohstu, kas zaur to draudoht wiffai semmei. Aehnineene par to gau-schahm affarahm fahze raudaht un swehredama is-fanzahs, ka gribboht kristigu tizzibu gluschi is-poh-stiht, lai arri wiffi kristiti par to gallu dabbuschoht. Tas bij 1835tâ gaddâ. Pehz 2 neddelahm Aehnineene teem missionareem aisleeds flohlah turreht, Deewa wahrdus mahziht un it wiffu darrifchanu, kas sibmejahs us tizzibas leetahm. Leela kauschu fa-eeschanu fa-aizinaja, un tē peekohdinaja, ka par mehnescha laiku wisseem kristiteem bij ja-usdohd fa-wi wahrdi; kas flehpschotees, tas pee nahwes tap-schoht pasuddinahts. Nu lihds 400 wihri, kas kahdu waldifchanas ammatu turreja, tikle no sawa ammata nozelti, zitti ar naudu strahyeti, woi par wehrgeem pahrdohhti, Bihbeles lassifchanu un Deewa luhgfschanas, tapat arri wiffas fa-eeschanas ais-leegtas; arri dohmaht par to ne effoht wairs rihw. Tomehr tee kristiti ustizzigi turrejahs pee sawas tiz-zibas, sawas Bihbeles un dfeefmu-grahmatas tee ne isdewe wis, bet tahs jo dahrgi turreja un nafts widdû fanahze us lassifchanu un Deewa luhgfscha-

na. Wai tam, ko tahs Aehnineenes fullaini us-gahje, tahdus fanehme un nonahweja. Starp zitteem arri weenu feewiru no augstas lahrtas fanehme un neds winnas sirna tehwa luhgfschanas, kas pats bij elka-deewa preesteris, neds paschas Aehnineenes draudfchanas winnu pahrspehje. Wehl ta Aehnineene ne gribbeja winnu pasuddinaht pee nahwes, bet winnai atnehme wiffu mantu un pee-lohdinaja, lai fargajotees, jo ohtru reisi nekahdas schehlastibas ne atraddischoht.

Nahkamâ gaddâ 1836 wiffus missionarus is-dsiune un tahs tumfibas spehks nu jaw parahdijahs ar wiffahm breefmahm. Ta patte Deewabihjiga feewina, par ko pirmiht stahstijam, ohtru reisl fanemta, bij pirma kas sawas kristigas tizzibas pehz nahwes strahvi zeete. Kad wifs pawelti bij winnu no sawas tizzibas atgreest, kad winnu ar smaggahm dselschu kehdehm fakalle, winnas nammu nopoh-stija un par 8 deenam wiffadi un neschehligi moh-zija, Aehnineene beidsot winnai nahwi nosprede. Zehschu winnai zeeti peekohdinaja ne wahrdu faz-ziht par sawu tizzibu, winna wehl us nahwes zellu buhdama preeziga wisseem laudim par Jesu to Pestitaju no grehkeem un pasufchanas fluddinaja. Drihs arri zitti, kahdi 15 zilweft neschehligi tappe nonahweti, winnu meefas funneem preefschâ mestas, kahdi 60 tappe par wehrgeem pardohhti. Tee paganu preesteri nu nehmahs ar jaunu duhschu sawus elkus pagohdinahht, teem jaunus altarus un bildes uszelt, un kad tee waldineeki paschi jo aschaki usgahje, tad dauds isbehdse meschds; laupifchanas, dumpis un nemeers wiffur uskritte tai nabbaga semmei, kas ne gribbeja ta Kunga Jesus meeru. Gr.

(Turplitam waitak.)

Indias Kompanijas nozefšana.

(Stattis Nr. 6.)

Apdohmasim nu, ko gan Indias Kompanija preefch nabbaga paganu atgreeschanu darrijusi. Ne darrija neko, bet wehl us wiffadu wihsi turrejahs pretti missionareem, kas no Kristus mihlestibas pasklubbinati, India gribbeja apmestees, lai tumshus paganus pee kristigas tizzibas peewedd. Jo Enlantes Kehninsch Wikums treschais 1700ta gadda gan bija pawehlejis, lai Indias Kompanija pa wiffahm leelahm pilsehtahm missionarus ezejtu, bet Kompanija ne darrija wis pehz schis pawehleschana, bet to par galwu laidusi itt neweenu missionari ne ezejhle, lai gan ar azzim bija redsams, kahdu leelu garrigu un laizigu swehtibu muhsu Luttera draudses pirmee missionari Ziegenbalgs, Plitshans un Schwarzja nabbaga paganeem atneffuschi, kas ap to paschu laiku Indias Dahnu dalka to sw. Ewangeliumu bija pasluddinajuschi. Tatschu Kompanija ne gribbeja usnemt tohs missionarus, kas no Enlantes atnahze. Jo kad kahds Deewabihjigs un kothi baggats Enlenderis, Robert Aldans wahrdā, wiffu sawu mantu bija pahrdewis, lai trihs no saweem draugeem us Indiu preefch paganu apgaismoschanas warretu nosuchtih, tad Kompanijas preefchneeks to ne palahwe isfauldams: „Gribbu labbal paschu wellu usnemi, ne ka schohs missionarus!“ Un kad 30 gaddi pehz tam diwi missionari, Kars un Zuhdsohns wahrdā, no Enlantes us Indiu tikke nosuchtiti, tad winneem ne ka ne tahwe pee semmes nahkt us Enlenderu dalku tur apmestees, bet winneem bija tahtal jabrauz un Dahnu dalka ja-apmettahs, tur winnus ar leelu preeku faehme. Tā schi kaupmannu bedriba us wiffodu wihsi tam pasales lungam, t. i. wellam palihdseja, lai tas sawu pilli apfarga un sawu laupijumu ne isdohd Kristus rohtās. Bet Kristus irr stipraks par wellu un kristigu draugu mihlestiba irr stipraka par to besdeewigu negantibu.

Tee missiones draugi, kas Enlante dsihwoja, ne atstahjabs no sawahw luhgschanahm pee sawas augstas waldischanas, lai ta pasauj missionarus us Indiu nosuchtih. Wisewairak 1813ta gadda kahds mahzitajs, Butanans wahrdā, pee Enlenderu augstakas runnas teesas, ko par Parlamenti nosauz,

atstelleja grahamtu, kurrā itt skaidri rahdija, zil netaisni un neganti Kompanija tohs no paganeem kristitus laudis spaida un waija, un gohds Deewam, schi mahzitaja wahrdi kritte us labbu semmi. Parlamente islaide kahdu grahamtu, kurrā wisseem missionareem palahwe wiffas weetas, tur til gribbeja, India apmestees un paganus pee kristigas tizzibas atgreesf. No ta laika nu arridsan ar jaunu spehku un swehtibu ta Kunga kalpi warreja strahdht. Tai pascha 1813ta gadda arri preefch wiffas Indias Enlenderi ihpaschu biskapu ezejhle, kas Kalkuttas pilfata dsihwo un par wiffahm Ewangeliuma draudsehm tur gahda un walda. 20 gaddus pehz tam kahds Deewabihjigs wihrs Bentinks wahrdā, par General-Gubernateru tikke ezejts India. Schis gohda wihrs ar swehtu drohschibu tubliht pawehleja, lai nozell wiffas tahs nodohschanas, ko nehmuschi no teem paganeem, kas swehschās mallās kahdu elka-deewu apmekle, tad lai nekahdus jaunus deewellu nammus ne ustaisa, nedf tohs wezzus pahrtaisa, wisspehdigi lai kristitus laudis pee wisseem waldischanas ammateem laisch kloht un ne dohd paganeem labbalas weetas, ne ka kristiteem laudim. Kad schohs jaunus likkums India pasluddinaja, tad wihsi missiones draugi no wiffas heds preezajahs, jaunu swehtibu preefch debbeswalstibas wairoschanas pee paganeem zerredami. Bet deemschehl schi zerriba ne tikke peepildita! — Jo Kompanija pretti turrejahs wisseem scheem labbeem likkumeem, us sawu leelu warru pasaudamees. Ne ween paganu deewellu nammus tā ka papreefchu, bet nu fleppeni ustureja un paganu tumsibai wiffadu palihgu un patwehrymu parahdija, bet arridsan stipri nostrahpeja wiffus tohs no paganeem atgreesstus saldatus, kas deewellu swehtkōs ne gribbeja deewellu bildes gohdinaht. Tapat arridsan ne weenam no paganeem atgreesstam Indijerim nekahdu waldischanas ammatu ne ustizzeja, bet tiklai paganeem un Muamedanereem. Schi leela negantiba un likkumu beskauniga pulgoschana pastahweja lihds pat muhsu laikeem. Bet nu tas grehka mehws bija pilns un tas kungs schohs mammona kalpus un Kristus eenaidneekus ar gruhtu un breesmigu sohdbu peemekleja. Tee wahrdi, ko zittahrt praweets Ezekiels isfauze par Tirus isphostschanu.

(28, 18). „Kad tu ar fawu leclu noseegumu zaur to netaisnibu tawas prezzeschanas, tawas swehtas leetas effi sagahnijis, tadeht es lilschu ugguni no tawa widdus iscet, las tewi apris un es darrischu tew par pelneem wirs semmes, preeksch wissu azzim, las tew eerang!“ Schee swehti wahrdi peepildijahs arridsan pee Indias kaupmanau beedribas. **No winnas widdus** isgahje tas breefmigais dumpja un farra-ugguns, las 1857ta gadda pawaffara wiffas weetas isfprulle, fur ne ween dauds tuhlfloschi meerigu wihru, nespehzigu feewu un hezwainigu behrnu tikke nokauti jeb noslakteri, bet arridsan dauds basnizu, missiones nammu un floschu tikke nopohitiiti. Ta bija ta Kunga sehndiba, las ne leekahs apsmectees, bet ko tas zilweks sehj, to winsch arridsan plaus.

Wissa Galante un patte Rehuineene kritte us fawu waigu un subdseja sawus greklus ta wissuwarenna Kunga preekschâ, bet Indias Kompanija ne affinne wis sawus greklus, bet apsubdseja missionarus, itt kâ winni ar Deewa wahrdu pasluddinatschanu tahdu nemeeru buhtu zehlschi. Tad atflonneja ta Kunga spreedums: „Tu effi usswehrtu un effi wiffai weegla atrasta. Redsi, tawa walstiba buhs no tew atnemta.“ (Dan. 4, 27—28). Augsta Galantes Rehuineene zaur fawu Parlamenti pawehleja, Indias Kompaniju nozelt un zaur kahdu schelastibas grahmatu tikke wisseem faweem ap-palschneekem pasluddinaht, ka nu patte griboht par Indiu waldisht zaur weenu no winnas ministe-reem. Scho schelastibas grahmatu 1mâ Nowem-beri 1858ta gadda pasluddinajuschi Bombajas pil-fata un jaunu waldischanu ezehlschi. Stahsta gan, ka arridsan ta jauna waldischana paganu tum-fibu pahrstahw un Kristus Ewangeliuma isplattischanai pretti turahs, bet wehl redsefm, kâ buhs.

Bet mums missiones draugeem peenahlahs fawas firdis un rohlas us debbesim pazelt un to scheligu debbes Tehwu no wiffas fawas firds luhgt, lai winsch par to leclu Indiu apschelajahs un lai wiffus paganus, las tur dsihwo, pee Kristus gaismas atgreesch. Jo India ar faweem 130 miljonu zilwekem irr baltâ us pfauschanu. Ta Kunga affi kulkami ruski par Indiu gahjuschi, grubts behdu arks fischu tihrumus atdarrisj, waggas stahw

atwehrtas, lai Ewangeliuma fehflu fanemm. **Taggad irr tas** peenemmigs laiks, taggad irr ta pestischanas deena atnahkusi preeksch schihls leelas un no ta Kunga til baggatigi swehtitas semmes. Pef-sauksim to wiffsphezigu debbes Kungu, pef-sauksim to Kungu ceksch wiffas pateesibas, lai wiasch atwedd to deenu, ko muhsu tizzibas tehwi jaw senn sagaidijuschi — Indias atgreeschanas un atdism-schanas deenu. **Stark.**

- **Wiemais Ollantes missionars.**

Kempis (von der Kemp) bij turriga Ollandeefchu mahzitaja dehts. Weeglu galwu un gudru sapra-schana Deews winnam bij peeschkhris. Jau no masahm deenahm sehns pehz mahzibahm un gudri-bahm kahrodams kahroja. Tikko leelaks pa-audsis, winsch par dakteri studeereja. Winna wezzaki bij Deewabihjigi tantini un arri fawam dehlam scho dahrgu mantu gribbeja pasueegt. Bet niknas kahribas scho fehflu apslahpe. Us augstu floschu ais-gahjis, winsch ar pafauls behrneem fabeedrojahs. Tee winnu pawedde us rihschanu un plihteschanu, us neschklihtibu un Deewa wahrdu jaimoschanu. Pehz pabeigtahm floschas mahzibahm atgahje Kempis farra deenesta un kad winnu pehz kahda laika par wirsneeku pazehle, tad jo niknals fawâ grehlu trakkumâ palikke. Kempis bij sohti gudrs un augsti mahzihts zilweks daschadâs sinnaschanas, bet Kri-stus mihlestiba, las pahw wiffahm sinnaschanahm dauds augstata irr, winnam pawiffam peetruchte. Winsch isdohmaja preeksch sewim tahdu tizzibu, las tam launam un kahram meefas prahtam gan itt labbi patikke. Bihbele bij preeksch winna neeki un blehuas un Jesus Kristus tiklai elka-deews. Bet tomehr daschâ kluffâ stundina winnam kâ nasis fir-di duhre, itt ihpashchi kad fawu wezzaku kristigu mahju dsihwi pahrdohmaja. Kempis itt no sem-mas kahrtas feewu apprezzeja. Naudas un mantas tai gan ne bij, bet jo wairak no Deewa ar tizzigu firdi un Deewabihjigu prahtu apfwehtita. Kempis farra deenestu affstahje un apmettâhs kahdâ fah-dschâ dsihwoht. Lauliba bij itt laimiga; jo Kempis fawu feewu un behrnu pahw wiffahm leetahm mihleja. Winna gaspascha gan daudsreis kluffu fawâ firdi par wihra netizzibu Deewa preekschâ

fmaggi nopubtahs un allasch to Kungu firfuiigi luhdse, lai tas winna apzeetinatü firidi atgreestu; bet ar wihru ne drihtsteja ruunacht ne puschu plehstu wahrdiuu par scho leetu. Zo gan labbi sinna, la winsch eefsch isrunnas par winnu dauds gudraks bija.

Rahdu reis brauze Kempis laiwinä par uppi ar feewu un behrinu zeeredams. Te us weenreis peepeschi auka fazekahs, laiwinu apgabsch un feewa ar behru preefsch winna azzim noslibht. Tiklai winsch weens pats ar leelahm mohlahm izglabbjahs. Schis breefuiigs notikkums winna netizzigu firidi la lausht zalause. Deews schinni behdu zepli Kempis tihrija un schlibhtija. Seewas un behru mirschana bij winnam par dshwikas graudinu. Schis dohmas winnam arween prahtä stahweja: Kä buhtu, kad tu taggad Deewa preefschä stahwetu? Woi tu gan preefsch ta taifna sohga warretu pastahweht? Woi arri tur drihtstetu apleezinaht, la Bibele naw pateefigs Deewa wahrdä un Jesus Kristus naw muhsu ihstenaiss Pestitajs? Kempis sawus leelus grehkus atsinne, preefsch Deewa waiga semmojahs un to Kungu luhdse, lai tas par winnu apschelohjahs. Tad winsch melleja ar sawu Pestitaju eefsch fw. waffar-ehdeena falihdinatees un sawä firidi tad

grehku peedohschanu un Deewa meeru nomannija. Kempis bij no jauna peedsummis. Deewa schelastikas faulite winnam jo gaischi spihdeja un swehti rakli bij winnam par kahju gaischumu us wisseem zelkeem. Pestitajam par gohdu un saweem brahtleem par labbu kalpoht, ta bij winna wifseleelaka firdsilgofschana. Kempis aizinaja par usraugu pee slimneeka namma un winsch ar preezigu prahtu scho ammaku peenehme un tur tik ilgi palikke, kamehr Sprantschi — kas toreis kaxroja — winnu no turreenes prohjam aisdinne. Nu Kempis daktera ammatu peenehme un melleja slimneekem ne ween meesu bet arri dwehsele dfeedinacht.

Tanni paschä laikä ezehle Londonä pirmo leelo missiones beedribu. Kad to Kempis dabbuja dsrdeht, winsch tubliht us Londoni prohjam steidsahs, lai pareisu un skaidru siannu no schi swehta darba dabbutu. Tiklo mahjäs pahnahjis, winsch ahtrali meera ne dewahs, kamehr arri Ollantä tahdu paschu missiones beedribu 1797tä ezehle. Kempis bij arri pirmais missionars, kas no Ollantes us deenas-widdus Awriku aizgahje, tur pee paganeem (Kapperu tautahm) to Ewangeliumu no Jesus Kristus fluddinacht.

S i n n a .

No firds pateizam teem mihleem sfohlmeistereem un sfohlah-behrneem no Zelgawas Latweefchu pilfata draudjes sfohlahs, kas preefsch **Bibeles beedribu** par dahwanu pee mums atneffuschi 13 rubl. 7 kop. Lai ta Kunga wahrdä tohs wiffus gaismo ar to gaischumu, kas ire wiffas gudribas un sapraschanas un labfahschanas A un D.

— 3.

Tabbibas un prezzu tirgus Rihgä tai 2. April un Leepajä tai 26. Merz 1860 gaddä.

M a f f a j a p a r :	Rihgä.		Leepajä.		M a f f a j a p a r :	Rihgä.		Leepajä.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 pubru) rudsu 170 lihds	1	80	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dsfelses . .	1	—	1	—
1/3 " (1 ") kweefschu 275 —	3	25	2	80	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	—	1	30
1/3 " (1 ") meefschu 160 —	1	70	1	70	1/2 " (20 ") schlibhtu appinu	2	75	2	30
1/3 " (1 ") ausu . 115 —	1	20	1	10	1/2 " (20 ") schab. zublu galk.	2	60	2	20
1/3 " (1 ") firnu 180 —	2	—	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mit.	1	80	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	20	1	20
1/3 " (1 ") kihdelet. —	2	25	2	75	1 muzzu linnu sehflu . . 5 1/4 lihds	6	25	5	—
1/3 " (1 ") kweefschu mit.	3	50	3	—	1 " filku . . . 14 1/4 —	15	—	—	—
1/3 " (1 ") meefschu putraim.	2	25	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	5	—	4	50
10 puddu (1 birkawu) feena .	4	—	3	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	50
1/2 " (20 mahrz.) sweesta —	4	—	4	—	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	50

D r i h m d r i e f f e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesé, Jensor. Zelgawä, tai 5. April 1860. No. 60.